

Међународни монетарни фонд постепено одустаје од својих базичних принципа, заснованих на политици либерализације тржишта капитала. Недавна криза је показала: слободно кретање финансија и недовољно регулисање у тој сфери могу да доведу до жалосних последица. Нова економска реалност тера нас да све чешће размишљамо о томе да слободна тржишта нису у стању да осигурају стабилност и предвидивост финансијско-економског положаја држава. У западној штампи пишу да овако кардинално померање приоритета сведочи о рађању новог ММФ којим је до јуче руководио Доминик Строс-Кан.

Још 1997. године Фонд је предузимао озбиљне напоре да подстакне земље на либерализацију тржишта капитала. Ова дејства без поговора су подржавала министарства финансија кључних западних држава. Ипак, затим се развила криза у Југоисточној Азији, која је показала: миграција капитала у земље у развоју са каснијим „прегревањем“ њихових економија може да доведе до непредвидивог ефекта, као и да ослаби саме земље донаторе.

2008. година у САД, које су постале полазна тачка нове глобалне кризе такође је показала: либерално тржиште капитала може да постане узрок великих невоља. Јер управо такозвани мехур некретнина који се појавио у суштини на основу неконтролисаних кредитно-финансијских политика, постао је узрок економских проблема не само у САД, већ и далеко ван њихових граница.

Као што се зна, новац иде тамо где његов власник види највећу корист. Сада један од таквих региона поново постаје Југоисточна Азија. Капитал тамо иде приметном динамиком. У том контексту стање Европе и Америке остаје депресивно, што неизбежно наводи министре финансија и директоре централних банака ЕУ и САД да се мешају у ситуацију. Чак без обзира на своју, чинило би се, строго либералну идеологију. И сада је

искуство неких малих европских држава убедљиво показало: ефективно се на кризу може одговорити само помоћу контроле кретања капитала. На последњем заседању ММФ фактички је био потврђен овај нови став.

„Државно регулисање је сасвим нормална ствар“, сматра експерт Високе школе економије Павел Кудјукин.

„Економска историја познаје разне периоде: и либерализације и јачања регулисања. Никакви теоријски разлози да је државно регулисање боље или горе од његовог одсуства не постоје. То се одређује конкретним односом околности. Постоји и одређено колебање периода либерализације и јачања контроле. Последња криза је управо означила почетак затварања неолибералног периода, који је започео средином 70-их прошлог века и тражења нових метода државног регулисања. Овај пут је прилично сложен и мучан: традиционални методи не раде увек добро, а нових за сада нема.“

Све очигледније постаје то што пред економском науком стоји задатак да се роди нека нова теорија баланса између слободе тржишта и контроле над њим. При томе то треба радити у условима глобализације, што битно отежава процес: лакше је изградити нове моделе на једној појединачно узетој економији.“

Многи експерти сматрају да ММФ може да промени однос и према другим кључним аспектима његове делатности. Између осталог, он ће почети да подржава развој реалног сектора економије у земљама којима помаже, а такође ће почети да прима социјалне трошкове држава не као терет, већ као инвестиције у будућност. Могуће да ће управо тада моћи да се превлада велика социјална неправноност која увек рађа нестабилност. Између осталог, представници самог ММФ коначно су јавно повезали ове појмове на пролећном заседању Фонда и изјавили да проблем запошњавања и социјалне правде треба да буде у центру светског политичког дневног реда.

(Глас Русије)